

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2017-2018 eğitim öğretim yılında uygulamaya başlanan cinsiyetçi müfredat ile birlikte AKP iktidarları döneminde giderek artan eğitimde cinsiyet eşitsizliğinin tüm boyutları ile araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

AKP iktidarı toplumsal cinsiyet eşitliğini son dönemde sadece kız öğrencilerin okullaşma oranlarına indirgemektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliğini sadece rakamlar ile açıklamak okullarda cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren toplumsal cinsiyet rollerinin üretilmesine dair içerik ve uygulamaları görünmez kılmaktadır. AKP'nin ideolojik olarak dayandığı, kadınların erkeklere "itaat etmesi" gerektiğine dair muhafazakar kodlar, "dini", "milli", "yerli" içerik ve uygulamalar adı altında eğitimin her alanına yayılmaktadır.

Toplumda kadın ve erkeğin eşit ve özgür bireyler olduklarına dair algı, cinsiyet eşitliğine dayalı bir eğitim politikası ile üretilebilir. Bu bağlamda karma eğitim önemli bir göstergedir. Fakat son dönemde karma eğitime dair hükümet cenahından giderek yükselen bir itiraz ve uygulama örnekleri görülmektedir. Hükümete yakınlığı ile bilinen eğitim sendikası karma eğitimin kaldırılmasını talep edebilmektedir. İmam hatip okulları başta olmak üzere bazı okullarda fiili olarak karma eğitime son verildiğine dair çok sayıda örnek kamuoyuna yansımaktadır.

AKP ideolojisinin beslendiği erkek egemen toplumsal cinsiyet rollerine göre kadının yeri evidir. Kadınlar erkenden evlenmeli, kocalarının ve çocuklarının bakımları ile ilgilenmelidirler. Bu temelde 2012 yılında AKP'nin hayata geçirdiği 4+4+4 sistemi ile her ne kadar zorunlu öğretim 12 yıla çıkartılmışsa da bu sistemde açık öğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınması kız öğrencilerin lise eğitimlerini okullarda değil evde tamamlamalarının önünü açmıştır.

Ev işlerini ve çocuk bakımı kadının “doğal” görevi olarak gören erkek cinsiyetçi il bölümü, öğretmen branşlaşmalarında da açıkça görülmektedir. Örneğin Türkiye’de okul öncesi öğretmenlerinin %90’ının, sınıf öğretmenlerinin %60’ının kadın, buna karşılık okul yöneticilerinin büyük bir bölümüm erkek olması, toplumsal cinsiyet rollerini ve cinsiyetçi iş bölümünü yeniden üretmektedir.

AKP iktidarları döneminde okul yaşamında kadınların özgür ve eşit bireyler olarak var olmasına dönük hiçbir politika geliştirilmemiştir. Aksine kadını daha da ötekileştiren bir politik hat izlenmiştir. AKP’nin bu politikaları 2017-2018 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan yeni eğitim müfredatı ile tam olarak gün yüzüne çıkmıştır.

Yeni müfredatta örtünmenin kadının şeref ve haysiyetini artırdığı ve farz olduğu ifade edilerek kadınların inanç ve kılık kıyafet özgürlüğü yok sayılmaktadır. Yeni müfredat erkek egemen aile yapısını ve erkeğin ailedeki varlığını tam anlamıyla yüceltmektedir. Yeni diye lanse edilen gerici müfredatta *“Erkekler güç ve kuvvet yönünden daha ileri olduğundan, ailenin sorumluluğu birinci derecede onlara yüklemiştir”* ifadelerine ek olarak *“İslam, erkeğin üstlendiği mesuliyetlere karşılık kadının da kocasına itaat etmesini istemiş ve bu itaati ibadet saymıştır. Ailede çocukların büyüülüp terbiye edilmesi daha çok anne tarafından yerine getirilir. Ailede erkek vazifesini yapar, ailesine karşı güzel davranır; kadın da ona karşı gereken muhabbet, hürmet ve itaati gösterirse aile içinde düzen ve uyum sağlanmış olur”* ifadeleri yer almaktadır. Kısacası yeni müfredat, kadınların kocalarına itaat etmelerinin ‘ibadet’ olduğunu ifade etmektedir. Yeni eğitim müfredatında ‘Kabul Edilemez Evlenme Çeşitleri’ başlığında ‘ateist, müşrik, mürtedle yapılan evliliklerin yasak olduğu’ da ifade edilerek gizli evlilikler ‘zina’ sayılmaktadır. Buna karşılık *“Ülkemizde örfe dayalı olarak genç yaşlarda*

evlenildiğini düşünürsek... " tarzı cümleler ile erken yaşta evlilik özendirilmektedir. Kısacası yeni müfredatta cinsiyet eşitlikçi bir bakış açısının söz konusu bile olmadığı anlaşılmaktadır.

Erkekler kadar kadınlar da özgür ve bağımsız bireylerdir. Eğitime erişim, eğitim olanaklarından yararlanma, eğitim sonrası çalışma hayatına ve sosyal yaşama katılım konusunda kadınlar erkekler ile eşit haklara sahiptirler. Bu haklar, Türkiye'nin de taraf olduğu İstanbul Sözleşmesi ve CEDAW gibi uluslararası sözleşmelerin ve Anayasanın güvencesi altındadır. Kamu otoritesi bu eşitliği sağlamak, geliştirmek ve güçlendirmek ile sorumludur. Erkekler kadar kadınların da iradesini eşit oranda temsil etmesi gereken TBMM'nin, hükümetin eğitimde cinsiyet eşitsizliğini giderek artıran politikalarını tüm boyutları ile incelemesi elzemdir.